

André Hoogeboom

MAX

Holandský majster Formuly 1

Z angličtiny preložila
Alexandra Petrášová

m a
m a
š

OBSAH

PREDSLOV

VERSTAPPENOV DRUHÝ TITUL.....7

ČASŤ PRVÁ

1. PRVÉ KROKY VO FORMULE 1	14
2. NADVLÁDA V ŠPANIELSKU	20
3. ZAČIATKY	27
4. JOS	38
5. TRAŤ ŠAMPIÓNOV	49
6. PNEUMATIKOVÝ PROFESOR	59
7. TAJNÁ NÁVŠTEVA WALESU	69
8. CIEĽOVÁ ZASTÁVKA FLORIDA	74
9. SENZÁCIA VO FORMULE 3	87
10. INTERMEZZO	96

ČASŤ DRUHÁ

11. MSAKER V COPSE	104
12. PRVÉ SLOVÁ	108
13. MONAKO	119
14. ZAKLÍNAČ PNEUMATÍK	127
15. HELMUT MARKO	134
16. SIR JACKIE STEWART	142
17. TAJOMSTVÁ VOLANTU	152
18. TÍMOVÍ KOLEGOVIA	157
19. PAMÄTNÉ PRETEKY	167
20. ROZSTREL V PÚŠTI	178
21. VLASTNÝMI SLOVAMI	182

DOSLOV

TAK DOBRE, AKO SA DÁ	189
ŠTATISTIKY	195
O AUTOROVI	199

KAPITOLA 8

CIEĽOVÁ ZASTÁVKA FLORIDA

Will Buxton, britský televízny komentátor Formuly 1 a novinár, ktorý vystupuje aj v seriáli *Drive to Survive* na Netflixe, mal 33 rokov, keď si prvýkrát vyskúšal jazdu v monoposte. Počas tejto skúsenosti sa zoznámil s mladým holandským jazdcom, ktorý bol od neho o polovicu mladší – vo svete ho ešte nikto nepoznal, ale v motošporte mal povest', ktorá ho predchádzala. Bol to, samozrejme, Max Verstappen. Buxton s ním zažil bezprecedentnú lekciu všetkých aspektov motošportu.

„Keď sa chceš ako novinár venovať motošportu, nemôžeš pozeráť iba Formulu 1,“ hovorí Buxton. „Musíš pozeráť všetko: Formulu 2, Formulu 3, Formulu 4, vývoj v motokárach, všetko... Motošport je relatívne malý svet, klebety sa šíria rýchlo. A ako novinár chceš byť prvý, kto bude vedieť o novom talente. V našom mikrosvete kolovali príbehy, že na obzore sú dvaja veľmi nadaní jazdci – Charles Leclerc a Max Verstappen. Boli to historiky, ktoré sprostredkovane zneli ako legendy, skoro až nereálne. Človek potom chce na vlastné oči vidieť, čo je na tom pravdy. Preto som v roku 2014 letel do Palm Beach na jedno z kôl Florida Winter Series. Ešte musím dodať, že ma organizátori pozvali, aby som si zajazdil na monoposte – to sa neodmieta.“

Pre Buxtona bola jazda na súťažnom aute vzrušujúca – kto by si nechal takúto príležitosť ujsť –, ale ešte fascinujúcejší bol vhlád do pretekárskeho umenia. Na konci každej jazdy si účastníci mohli pozrieť detaily svojho výkonu. Ak niekedy mali ilúzie o tom, že jazdia rýchlo, tak ich dáta rýchlo vrátili naspäť do reality.

Výsledky 33-ročného nováčika porovnali s dátami tínedžerov. Rozdiel bol astronomický.

„Po každej jazde sme s inžiniermi prechádzali výsledkami jász. Sedeli sme v triede a pozerali sme si videá spolu s trénerom. Používali sme telemetriu, vďaka ktorej sme vedeli porovnať, kde mali ostatní jazdci brzdný bod alebo kde pridali plyn.“

Bolo fascinujúce pozrieť sa takto hlboko do motošportu, pre Buxtona to bolo veľké množstvo nových vedomostí, ktoré mohol využiť pri svojej práci reportéra. Niektoré údaje boli šokujúce, ale nie pre Buxtona – on nemal o svojich výkonoch žiadne ilúzie. Šokovaní boli ostatní súťažiaci, medzi nimi aj neskorší piloti F1 Lance Stroll a Nicolas Latifi.

„Myslím si, že vtedy si Maxa naozaj všetci všimli,“ hovorí Buxton. „Zo všetkých verejne prezentovaných údajov z jeho štýlu jazdy bolo zrejmé, že tento chalan robí s monopostom veci, ktoré iní nedokážu. Brzdil neskôr, pridával plyn skôr, dokázal byť rýchlejší vo výjazdoch zo zákrut na rovinku. Bolo to neuveriteľné.“

„Antonio Fuoco, ktorý Maxa zažil už vo Formule 3, ho nenávidel,“ spomína ďalej Buxton. „Naozaj ho nenávidel. Zažili niekoľko spoločných incidentov, a Max ho vždy porazil. Max naďalej jazdil ako na motokáre. Lepil sa ľuďom na zadné krídlo a v zákrutách ich postrčil. Nie všetkým sa to páčilo, predsa len, takýto štýl jazdy nie je vo Formule 3 zvyčajný, tu si jazdci nechávajú viac priestoru. Z Maxa sršala drsná energia. Bol taký rýchly a talentovaný, že ostatní z toho boli frustrovaní. Videli mladého chalana, ktorý bol svojím výkonom svetelné roky pred nimi.“

Okrem času stráveného na trati mal Buxton aj príležitosť sa s Maxom socializovať.

„Max mal už vtedy okolo seba silnú auru. Veľa sa o ňom hovorilo – syn úspešného pretekára; chalan, ktorý vyhral všetky preteky; jazdec, ktorý zmení svet. Rovnaké to bolo aj s Lewisom Hamiltonom. Ľudia, ktorí sledovali Maxa od jeho čias v motokárach, kričali do celého sveta: toto je budúci majster sveta! Je ľahké to takto zjednodušiť, stáva sa to často, keď sa objaví jednoznačný talent – ale sú to len slová. Maxova referencia bol Jos, a povedzme si na rovinu, on nebol zrovna prototyp na majstra sveta. V tomto sa odlišoval od Damona Hilla [syn dvojnásobného majstra sveta Grahama] a od Jacquesa Villeneuvea [syn Gillesa, slávneho jazdca Ferrari].

„Jos bol výborný jazdec a jeho mama Sophie bola tiež veľmi schopná – ale gény nevyhrávajú preteky. Viete, ako to väčšinou funguje? Keď každý hovorí o tom, že prichádza istý Max Verstappen, ľudia na to začnú počúvať.“

„Môj prvý dojem bol, že je to veľmi milý chalan,“ spomína ďalej Buxton. „Priateľský, dobre sa s ním rozprávalo. Ale aký iný by mal byť 16-ročný človek? Je pravda, že niektorí jazdci, ktorí prídu priamo z motokár a majú toľko sebavedomia, pôsobia arogantne. To nebol Maxov prípad. Bol vždy veľmi uvoľnený a bezstarostný. Mali sme vtedy veľa času na rozhovory.“

Buxton dokázal túto skúsenosť v budúcnosti zúročiť. Prvý novinár, ktorý si všimne nový talent, zostane navždy priateľom, bez ohľadu na to, akým úspešným a slávnym sa talentovaný jazdec neskôr stane. Prvé uznanie od niekoho „z vonku“ pretrvá. Aj keď osobné kontakty uprostred mediálneho bláznovstva Formuly 1 sú vzácne, pochvala a priateľské vzťahy sa cenia.

„Áno, v prvom roku som z toho mal výhody, ale, samozrejme, neskôr to pominie. Nie je to ako kedysi, keď som mohol jazdca len tak osloviť. Ale stretli sme sa v Spa, práve podpísal zmluvu s Red Bullom a veľa ľudí ho ešte nepoznalo, lebo nemal skoro žiadne fotky, vtedy bol veľmi nadšený. To ma bavilo. Šesť mesiacov predtým sme spolu boli na Floride a teraz – bol z neho skutočný jazdec Formuly 1.“

„Chcel som s ním urobiť rozhovor a on si na mňa vyhradil čas. Začiatkom toho istého roka bol s otcom v Silverstone a nikto si ho nevšimol, teraz sa okolo nás zhromaždila veľká skupina zvedavých ľudí. Vtedy to bol iba tínedžer s vyrážkami, oblečený v príliš veľkom tričku; teraz v Spa mal kompletný Red Bull outfit so šiltovkou, bol to jednoducho jazdec Formuly 1 od hlavy po päty. Veľmi ma to potešilo.“

Will Buxton nebol jediný novinár, ktorý videl šou na Floride. Ollie Marriage z relácie *Top Gear** bol tiež svedkom zrodu svetovej hviezdy. Nadpis článku, ktorý potom zverejnil na stránke *Top Gear* 20. augusta 2014, hovorí: „Prečo by sa F1 mala báť Maxa Verstappena“.

Takže tieto dve britské médiá predbehli svoje holandské náprotivky, ktoré zatiaľ o ničom netušili. Buxton a Marriage okrem toho zažili niečo, o čom mohli holandskí novinári iba snívať: jazdili na

* Dlhoročná motoristická relácia britskej televízie BBC, ktorá si postupom času získala celosvetovú popularitu (pozn. red.).

rovnakej trati ako Max Verstappen. Obidvaja britskí žurnalisti mohli absolvovať jeden rozjazd a videli preteky priamo z kokpitu tak, ako návštevníci 3D kina. Na blogu *Top Gear* napísal Ollie Marriage lakonicky: „Jazdil som proti Maxovi Verstappenovi“.

Formula Tatuus FA010B Abarth, na ktorej sa jazdila Florida Winter Series, nebolo hračkárske auto. Tatuus talianskej výroby bol plnohodnotný pretekársky monopost s 1,4-litrovým motorom s výkonom 190 koní, šesťstupňovou prevodovkou a nastaviiteľným predným a zadným krídlom. Bolo to pretekárske vozidlo, ktoré FIA schválila pre juniorskú triedu.

Skupina, v ktorej súťažili britskí novinári, inak pozostávala z mladých nádejných pretekárov. Marriage k tomu napísal: „Max preteky vyhral, ale nič iné sme nečakali. Neporazil však bandu amatérov, ale smotánku spomedzi mladých jazdcov z celého sveta“.

Mnohí z týchto pretekárov boli veľké talenty z Ferrari Driver Academy, jazdeckej akadémie, ktorú začala slávna Scuderia Ferrari pár rokov predtým, aby podporila mladé talenty v rámci svojej organizácie. Florida Winter Series bol vlastne súkromný šampionát, na ktorý pozvali jedného alebo dvoch hostí, medzi nimi aj Maxa Verstappena. Sériu tvorili štyri kolá – jedno v Sebringu a Palm Beach, a dve v Homesteade – v priebehu štyroch týždňov počas januára a februára prebiehali počas každého víkendu tri preteky.

Série sa zúčastnilo jedenásť jazdcov. Traja z nich boli čerstvo korunovaní šampióni roku 2013: 19-ročný Raffaele „Lello“ Marciello, ktorý sa stal šampiónom FIA Majstrovstiev Európy F3;* 18-ročný Ed Jones, majster Otvorených majstrovstiev Európy F3** a 17-ročný Antonio Fuoco, ktorý práve vyhral sériu Formula Renault 2.0 ALPS. V monoposte tu debutoval 15-ročný Lance Stroll, ktorý po úspešnej kariére v motokárach smeroval do Formuly 1. Ďalší silní účastníci boli Nicolas Latifi a 20-ročný Dennis van de Laar, ktorého už považovali za seniora.

Bolo to jedenásť mladých, dravých jazdcov, ktorí boli horliví a mali ambíciu, talent a vražedný inštinkt. Ale jeden spomedzi nich vyčnieval.

* V roku 2019 bol tento šampionát zlúčený s GP3 Series a vznikol tak dnešný šampionát F3 (pozn. red.).

** Dnes Euroformula Open Championship (pozn. red.).